

NOVÁ DOBA BRONZOVÁ

Při vyslovení jména Viktor Schaubberger si dnes možná již jenom odborníci vzpomenu na tohoto muže, který ve své době mnohokrát doslova šokoval odborný svět svým naprosto „nevědeckým“, avšak očividně správným přístupem k řešení mnoha otázek a problémů, souvisejících s využitím přírodních sil.

Byly to právě praktické a neselhávající výsledky jeho práce, které mu po dobu celého života poskytovaly spolehlivou záštitu proti neustávajícím útokům ze strany tehdejších odborníků, kteří se sice dopracovali k pozemským titulům a vlivu, avšak jako lidé projevil tu nejnižší úskočnost a závist. Jen málokterí dokázali překonat skutečnost, že nevzdělaný lesník, jehož výsměšně přezdívali „příchozím z výšin“, dokáže vyřešit řadu problémů lépe než celá akademie. A byly to nakonec tyto pozoruhodné výsledky, které přiměly Hitlera a později i Spojené státy, aby o Schaubbergera projevovali eminentní zájem.

Základem, na němž spočíval úspěch jeho objevů, bylo prosté a hluboce intuitivní vnímání přírody. Na rozdíl od mnoha vzdělaných lidí se nikdy nesnažil posunout do popředí svou chytrost či nápaditost za účelem zdůraznění vlastní jedinečnosti, nýbrž se vždy skláněl před dokonalejšími zákonitostmi přírody, které se snažil nejdříve pochopit, aby je poté mohl správným způsobem kopírovat. Byl to tedy především jeho geniální pozorovací talent, který mu umožňoval odhalovat v nejprostších přírodních úkazech, které může mít každý člověk denně na očích, základní principy, s nimiž příroda pracuje.

Přestože jeho činnost byla velmi mnohostranná, lze říci, že hlavním tématem, k němuž se v různých obměnách neustále vracel, byla voda. Dobře si uvědomoval, že voda není jen pouhou chemickou sloučeninou, nýbrž vpravdě zázračnou tekutinou, o jejíž skutečných vlastnostech není dnes ještě prakticky nic známo. Považoval ji za „krev matky Země“ a jeho veškeré pozdější úsilí směřovalo k obnově a zachování její původní, v dnešní době již ztracené kvality, jenž by v souhlasu se svým původním určením podporovala všechny životní procesy, namísto aby je zčásti ohrožovala vinou svého poškození. Spatřoval totiž v jejím nynějším stavu to nejvážnější ohrožení, v jehož důsledku by další život na Zemi již nebyl možný.

Ve vztahu k vodě byl středem jeho zájmu nejenom les, ale i obdělávaná půda, z níž prostřednictvím rostlin a zvířat získáváme stavební kameny také pro svá těla. Na tomto místě je jistě vhodné připomenout, že takovým základním stavebním kamenem lidských těl je právě voda. Schaubberger si velmi dobře uvědomoval, že proces růstu není pouze mechanickou záležitostí, k níž je nutné opatřit jen hromádku materiálu, aby se věci mohly dát samy od sebe do pohybu. Tato představa je natolik pochybená, že je opravdu s podivem, jak houževnatě je nynějším, tzv. vědeckým světem zastávána. I dnes musí být každému, kdo jen trochu hlouběji přemýšlí, zcela jasné, že za veškerým nám viditelným růstem, vývojem a pohybem musí stát vyšší síla, projevovaná přírodními zákonitostmi a životem samotným.

Chceme-li tedy správně pochopit vznik a původ všech živých i neživých forem včetně jejich projevů, nemůžeme vystačit s dětskou představou hmoty, která se sama organizuje a je sama sobě zdrojem veškerých sil a inspirace, jež ji vedou cestou vývoje ke stále vyššímu stupni zušlechťení.

Že tato neduživá představa skutečně ovládá myšlení většiny lidí (neboť myšlení většiny přece vždy udá-

vá i oficiální, státem podporované trendy) dokazuje kupříkladu v zemědělství, kromě mnoha jiných věcí, také skutečnost, že zemědělská produkce je již všestranně závislá na chemickém průmyslu, dodávajícím stavební materiál pro rostlinná těla a vylepšujícímu kvalitu půdy po předchozích vylepšujících zásazích, uskutečněných na témže principu. Již jenom fakt, že veškerá nádhra a bohatství přírody vznikly bez této asistence, by měl být dostatečně varující.

V dnešním příspěvku se chci zmínit pouze o jedné epizodě z bohatého výčtu Schaubbergerových objevů, které však nejsou ničím jiným než napodobením nepřetržitě probíhajících procesů v nenarušené přírodě.

Ve třicátých letech minulého století přijal Schaubberger pozvání bulharského krále Borise, který jej požádal, aby vyšetřil příčinu náhlého poklesu zemědělské produkce. Na své cestě zemí si Schaubberger povšimnul, že tato situace nepostihuje rovnoměrně celé území, nýbrž že se týká pouze nížinatých oblastí, které byly teprve krátkou dobu obdělávány ocelovými pluhy importovanými z Německa v rámci modernizace bulharského zemědělství. Kritickým snížením produkce nebyly postiženy horské oblasti obývané Turky, kteří obdělávali půdu původními dřevěnými pluhy. Schaubberger vyvodil z této skutečnosti jednoduchý, logický závěr: Snížení výnosu musí mít souvislost s používáním ocelových pluhů.

Při posuzování situace mohl navázat na svoje pokusy s vodním paprskem, při nichž posuzoval změny elektrického napětí. Tyto pokusy jednoznačně ukázaly, že již nepatrná příměs rzi vodu vybila a zabránila výskytu napětíových jevů.

Ve svých úvahách pokračoval asi takto: Při orbě je půda ocelovým pluhem roztržena, přičemž hroudy země se současně pokrývají rychle rezivějícím povlakem železných částic. Tento zásah musí přivodit rozsáhlé změny fyzikálního chování vody, a tím i všech procesů, které jsou na vodě závislé. Tento předpoklad nepřímo potvrzovalo jeho předchozí pozorování, při němž si povšiml, že železitě půdy vysychají rychleji.

Situaci pak ještě dále zhoršily parní pluhové a traktory, které umožňují táhnout pluh země vyšší rychlostí. Při rychlém průniku ocelového pluhu zemí jsou protínány silové linie elektromagnetického pole země, přičemž vznikají elektrické proudy, podobné jako na kotvě elektrického generátoru při jeho rotaci v magnetickém poli. V půdě dochází k elektrolyze, při níž se voda rozkládá na kyslík a vodík. Tyto změny mají pak ničivý dopad i na půdní mikroorganismy.

Dalším logickým závěrem, který Schaubberger z předchozích pozorování vyvodil, bylo konstatování, že pro účely zemědělství bude třeba nalézt jiný materiál neobsahující železo. Na základě svých zkušeností se rozhodnul pro měď, neboť zjistil, že půda s vyšším obsahem mědi je schopna snadno udržovat vlhkost.

První experimenty provedl s obyčejným ocelovým pluhem, u něhož byla radlice obložena měděným plechem. Pokusy se konaly za odborného dohledu. Vybraná pole byla rozdělena na dvě parcely, přičemž vždy jedna z nich byla obdělána běžným ocelovým pluhem a druhá z nich měděným. Pokus dopadl velmi úspěšně ve prospěch měděného nástroje. Bylo konstatováno zvýšení produkce o 17 – 35 %. Na velkém statku Farmleiten-Heuberg u Salzburgu bylo docíleno dokonce 50 % zvýšení. Na jednom z horských statků v Kitzbuhlu, 1000 metrů nad mořem, přinesl pokus pozoruhodné zvýšení výnosu brambor – bylo sklizeno 12,5x více, než bylo vysázeno. Bylo však docíleno nejenom kvantitativního zvýšení, nýbrž také kvalitativního. Mouka z tohoto obilí vykazovala při pečení mnohem lepší vlastnosti, brambory nebyly napadeny mandelinkou a zmenšil se v nich obsah dusíku.

V letech 1951-1952 byly provedeny kontrolní pokusy s měděným pluhem na výzkumném statku v Linzi. Do pokusů byly zahrnuty pšenice, oves, zelí a cibule. Výsledek z předchozích let byl potvrzen.

Zvěst o úspěších se rozšířila jako zápalný oheň a zemědělci v okolí Salzburgu, kde se pokusy většinou konaly, začali označovat měděný pluh jako „Zlatý pluh“. Bylo započato s přípravami na výrobu většího počtu těchto pluhů. Avšak brzy se na scéně objevily konkurenční síly, usilující o znemožnění celého záměru.

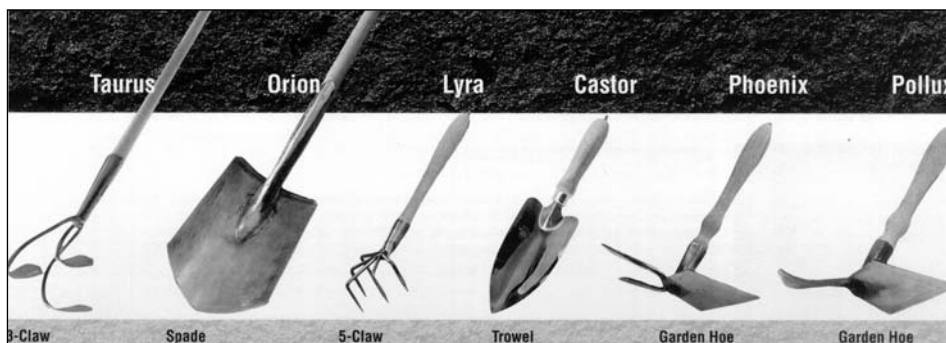
Viktor Schaubberger podepsal v r. 1948 s jistým podnikem v Salzburgu smlouvu na výrobu velkého množství pluhů. Jednoho dne jej navštívil vysoký úředník zemské vlády. Ten měl dohodu s výrobcí dusíkatých hnojiv. Kdyby se mu podařilo přemluvit zemědělce k tomu, aby používali více dusíkatých hnojiv, dostal by potom provizi za každý pytel, který zde prodají. Jestliže ale teď rolníci přestoupí na měděný pluh, klesne zřetelně spotřeba dusíku. Proto se chtěl se Schaubbergerem domluvit. Jenže ten jej vyhodil.

Po tomto intermezzu následovalo neočekávané odřeknutí smlouvy ze strany firmy, která měla pluh vyrobět. Zástupci národního hospodářství začali, rovněž tak jako rolníci, varovat před používáním měděného pluhu. Ten by mohl způsobit nadprodukcii, která by zapříčinila ještě horší výkupní ceny. Tak bylo zcela zabráněno jak jeho výrobě, tak i jeho použití.

V čem je situace jiná dnes? Ponechejme stranou otázku, zda poslanci jsou dnes příklady čestných lidí, jimž leží na srdci jen blaho národa, zda chemické koncerny nadšeně přivítají novou možnost, jak snížit gigantickou produkci otravných látek, zda zemědělci mají tolik morálních a lidských sil na to, aby se vzepli životu nebezpečnému diktátu.

Pokud se omezíme na věcné posouzení stavu naší půdy, můžeme říci, že situace je dnes ještě horší. Řetěz katastrofálních a zčásti se již projevujících následků lze pozorovat i v oblasti lidského zdraví, neboť jak jinak může fungovat tělo, když je vystavěno z méně-

Pokračování na vedlejší straně

Z vlajkové lodi lucemburského zemědělství

Od poloviny září se u Schancků sklízely brambory. Pěstují stabilně tři odrůdy asi na 5 hektarech. Sklízelo se za pomoci kombajnu. Zasl jsem, jak se mohlo urodit tolik brambor i přes nepřízeň počasí a s tolika kameny v půdě. Ve statku jsou pro brambory připraveny automaticky provětrávané sklepy. Naskladňování a postupné vyskladňování probíhá téměř bez pomoci lidských rukou.

V tomto roce se na pultech supermarketů objevily myté konvenční brambory. Schankovi se obávají, že budou brambory muset též umývat. Jednou týdně jsme pro velkoobchod připravovali několik metrů žluté cibule, která se zde pěstuje ze sazečky na výměře 1 ha a přesto je to pro lucemburský trh stále málo. Letos se cibule nedařila, kazila se a bylo jí málo.

Mrkev zaujímá též významnou plochu, a to 2 hektary. Pěstuje se stará, velmi sladká a šťavnatá odrůda. Sklizeň probíhá též mechanizovaně. Špinavá mrkev je uskladňována v klimatizovaném skladu a během zimy se přebírá a myje dle potřeby velkoobchodu.

Lucemburští biosedláci mají pěstování zeleniny rozděleno po statcích, aby mohli dobře využít mechanizaci. U Schancků pěstují již zmíněnou mrkev a cibuli.

Významně jsou v osevním postupu zastoupeny i obiloviny - oves a ječmen na krmění, ozimy

pro pekárnou. Špaldu si nechávají vyloupat. Jedinou pšenici moří před setím povoleným přípravkem proti sněti mazlavé. Pšenice po moření získala zelenavou barvu. Bylo to symbolické. Mořená biopšenice je zelená a konvenční červenavá. Velmi mě zaujala posklizňová linka ve statku. Obiloviny v případě vlhkých žní mohou dosušet a uskladňují v silech, odkud putuje obilí do malé čistíčky a vrací se zpět ke mletí na mouku. Mouka se využívá v pekárně k pečení vynikajícího směsového chleba, ať už zadělávaného droždím nebo kváskem.

Kolem Vánoc vysévají poslední obiloviny, které jsou určeny jako semenářské dílce pro další rok. Tvrdí, že takto pozdě vyseté obiloviny, dají osivům ohromnou sílu a zdraví. Odrůdy obilovin téměř nemění, protože pro pečení chleba shledávají tyto jako nejlepší. Izolační pásy mezi poli neexistují.

Významné místo ve dvoře si drží i tmavý červený skot s kombinovanou užitkovostí. Veškerý dobytek je rohatý, proto také prostory chléva jsou impozantní. Mléko se zpracovává ve vlastní sýrárně. Telata - býčci se prodávají do konvenčního výkrmu. Každoročně se vybírá jedno tele - býček do odchovu, aby se v dospělosti využil k přirozené plemenitbě. Odbyt masa poslední dobou vážne. Též platební morálka místního biořezníka je velmi bídná.

Veškerý skot je od jara na pastvinách, kde se krávy dvakrát denně dojí, a mléko se odváží k zchlazení a zpracování do statku. Krávy se často převážejí za dobrou pastvou. Bylo znát, jak bezproblémově a poslušně zvířata nastupovala. Měl jsem dojem, jako by ta rohatá zvířata byla tak nějak více sama sebou, na rozdíl od násilně bezrohých krav konvenčních susedů. Jakoby stádo neslo nějakou kolektivní inteligenci. Věk také Joschovi Schanckovi připadají odrohoované krávy velmi komické.

Velmi mě zaujalo i řešení bezpečnosti provozu zemědělských strojů na veřejných komunikacích. Všechny traktory měly oranžový maják, a tak se staly s rozsvíceným majákem nepřehlédnutelné. Na další osvětlení vozů se již zhusta nedbá.

O svých dojmech z pracovní cesty do Lucemburska napsal

Karel TACHECÍ

Bioslepice u Guye Mayerse v Lucembursku

Na rušné příměstské křižovatce stojí žlutá činžovní vila a za ní dvůr s pěti sty slepic a žirnými kravami. O zvířata pečují Guy Mayerse - lucemburský Demeter rolník.

Hezky opeřené slepice nakupuje Guy jednou ročně. Kuřice jsou již povinně očkovány. Slepice bydlí ve chlévě, který byl před jejich nákupem důkladně dezinfikován. Desinfekce a příprava chléva trvá měsíc. V té době hospodář nedodává ani vejce do supermarketu. To se ale již brzy změní, protože ve dvoře vyrůstá nová drůbežárna pro 2000 kusů nosnic, kde se turnusy slepic budou překrývat, a tak nedojde k výpadkům v dodávkách čerstvých vajec. Zatím hospodář pracuje sám, ale až bude mít na dva tisíce slepic, bude si muset vzít pomocníka, aby se mohl věnovat i své početné rodině. Má totiž čtyři malé děti. Dva tisíce slepic prý už uživí jeho početnou rodinu. Jen mi tak trochu vrtá hlavou, jaká koncentrace slepic je ještě bio?

Červené slepice žijí ve chlévě s podestýlkou z pilin, spí na hřadech, snášejí do kukaní, napájí se, žerou speciální Demeter směs pro nosnice, kterou namíchal biomlýn. Guy nás upozorňoval na to, že navlhčená směs chutná slepicím lépe, a také jí více sežerou. Den se slepicím uměle prodlužuje elektrickým světlem.

Ke chlévu patří i výběhy. Menší dlážděný, který slepice vyžívají v době sychravého počasí a větší, který tvoří travnatá zahrada. Do zahrady prý slepice chodí rády jen, když není vlhká tráva. Při naší návštěvě se slepice popelily na dlážděném výběhu a zrovna podhrabaly elektrický plot a vydaly se na toulky do rušné křižovatky. Guy neváhal a využil naší přítomnosti a slepice jsme mu pomohli zdárně zahnat domů. V supermarketu Kaktus jsou biovejce denně k dostání stejně jako konvenční. Jen v cenách je výrazný rozdíl.

Karel TACHECÍ

NOVÁ DOBA BRONZOVÁ

Pokračování z vedlejší strany

něcenné půdy?

Pro člověka, který si alespoň zčásti uvědomuje nedozírné následky dosavadního zacházení s půdou a který má možnost být i jenom v malém měřítku jej změnit, musí v budoucnu platit zcela jiné zásady než doposud. Jedním z důležitých pravidel bude i používání měděného (bronzového) nářadí. Hovořím-li o pomoci zemi a sobě samým, mám nyní na mysli především první pomoc, kterou můžeme poskytnout jako jednotlivci, neboť řešení celosvětové situace, jaká je nyní, musí počkat na celosvětovou myšlenkovou přeměnu. Tuto je však třeba iniciovat ve všech oblastech právě osobním příkladem, který má původ v přesvědčení. Existence biozemědělství je názornou ukázkou takového přístupu. Pro ty, kteří by měli chuť vyzkoušet si bronzové nářadí v praxi, mám několik zpráv. A jak to již bývá, některé jsou dobré a některé zlé.

Bronzové nářadí existuje i v dnešní době. Jediným známým zahraničním výrobcem je rakouská firma PKS (kontakt v redakci BIO). Bronzové nářadí je podstatně dražší než běžné ocelové vzhledem k vysoké ceně, obtížné dostupnosti a zpracovatelnosti bronzu. Toto nářadí je vyráběno s vysokým podílem ruční práce. Vysoké výrobní náklady znemožňují v současných poměrech velkosériovou výrobu. Proto je třeba počítat s delšími dodacími lhůtami.

cenných potravin pocházejících z méněcenné půdy?

Výměnou za předchozí nedostatek obdrží majitel bronzového nářadí celou plejádu jinak nedostupných výhod:

1. Vše, co stojí v tomto článku o vlivu mědi na kvalitu půdy, je pravdou. Tuto skutečnost mám potvrzenou tříletou osobní zkoušeností na vlastní zahradě. Půda udržuje i v obdobích sucha a slunečního žáru vyšší vlhkost a nižší teplotu, což je pro vývoj rostlin významné.
2. Bronzové nářadí je pevné, překvapivě lehké a při práci velmi často příjemně zvoní, což má příznivý dopad i na psychické naladění zahradníka.
3. Práce s bronzovým nářadím přináší vědomí spoluúčasti na dění v přírodě. Lze ji chápat jako omluvu Matce Zemi a současně jako první vstřícný pokus o nápravu.
4. Od zemědělské produkce je možné očekávat nesrovnatelně vyšší vnitřní kvalitu, která se musí v případě, pokud jsme současně i jejími konzumenty, projevit také ve zlepšení celkové funkce organismu.
5. Pokud nepracujete v chemickém průmyslu, pak jistě uvítáte možnost obejít se bez chemických hnojiv a postřiků. Rostliny se stanou schopnými plně zužitkovat vše, co jim nabízí půda, vzduch i nebe. Je toho mnohem více, než může nabídnout kdokoliv jiný.

Věřím, že tyto informace vám poslouží přinejmenším k zamyšlení.

MUDr. Jan PALOUČEK